

BERGVESENET
MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD

JUSTISDEPARTEMENTET	
30 MAR 2009	
SAKENS:	200801140
AVDELINGEN:	LOV/E0/TKH
DOK.NR.	176

Justis- og politidepartementet

Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref: 08/00130-4 BD/HBW

Dato: 27.3.2009

NOU 2007:13 DEN NYE SAMERETTEN - HØRING

Vi viser til Deres brev angående rubriserte sak. Samt til korrespondanse mellom Nærings - og handelsdepartementet og Justis - og politidepartementet hvor Nærings - og handelsdepartementet og Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (Bergvesenet) fikk utsettelse ut mars grunnet ny Ot.prp om ny minerallov som var forventet å bli lagt fram i regjeringen i løpet av mars.

Bergvesenet kommer i hovedsak til å begrense svaret til spørsmål som angår endringer i minerallovgivningen som følge av forslag i NOU 2007:13 (SRUII). Vi vil likevel ta opp forhold rundt forslaget til ny saksbehandling og konsultasjonslov § 10

Saksbehandling og konsultasjonslovens § 10 innebærer at tiltak som kan få betydelig negativ innvirkning på områder som har vesentlig betydning for utøvelse av reindrift, kyst- og fjordfiske eller annen Samisk kulturutøvelse, samt områder hvor det er eller vil bli anerkjent eierrettigheter i samsvar med statens folkerettslige forpliktelser, bare kan tillates dersom tungtveiende samfunnshensyn tilsier det.

Bergvesenet har ingen kommentarer til denne rettsvirkningen hva angår områder som har vesentlig betydning for reindrift ...

Vi har derimot noen kommentarer når det gjelder områder der det er eller vil bli anerkjent eierrettigheter i samsvar med Statens folkerettslige forpliktelser. For det første finner vi det lite hensiktsmessig med en regulering som viser til en fremtidig rettsvirkning etter annet lovverk. Dersom områdene er spesielt viktige for Samiske næring og kultur er dette allerede ivaretatt av første alternativ.

BERGVESENET

MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD

For det andre er vi usikre på om all tildeling av landområder vil bli gitt fordi området er spesielt viktige for samisk kultur og næring. Slik Bergvesenet har forstått dette vil norske tingsrettslige regler bli lagt til grunn. Da vil det være langvaring og relativt enerådende bruk som er avgjørende og ikke områdets materielle betydning for kultur og næringsutøvelse. At et område tildeles etter langvarig og enerådende bruk er ikke synonymt med at hele det tildelte området framstår som spesielt viktig for samisk kultur og næring.

Vi føler oss trygge på at dersom et område framstår som spesielt viktig for samisk kultur og næringsutøvelse så vil det være fullt mulig å påvise dette direkte, uavhengig av en antagelse om en framtidig tildeling av eierrettigheter. At eierrådigheten over området er tildelt på basis av urbefolkningen lange og enerådende bruk bør ikke være avgjørende. Avgjørende bør være hvorvidt området framstår som viktig for samisk kultur og næringsutøvelse.

Etter vår mening vil de legislative hensyn være ivaretatt ved alternativet; "områder som har vesentlig betydning for utøvelse av reindrift, kyst og fjordfiske,..."

Til forslagene om endringer i ulike lover knyttet til mineralnæringen.

Forslagene i NOU 2007:13 tar utgangspunkt i de regler som gjaldt ved framleggelsen av utredningen.

Fredag 20.03.09 ble Ot.prp nr 43 (2008-2009) med forslag til minerallov lagt fram for Stortinget. Lovforslaget inneholder regler for områder med samisk bosetning i Finnmark, men avventer SRUII sine konklusjoner før nye regler for resten av området med samisk bosetning gis regler i mineralloven.

Det er til dels betydelige avvik fra gammel til ny minerallovgivning. Nye regler som endrer forutsetningene for drøftelsene i SRUII. Vi vil i det følgende forsøke å sammenholde de hensyn som SRUII forsøker å ivareta med forslaget til ny minerallov og gi vårt svar ut i fra det.

Når det gjelder forslag til endringer i kalksteins-, kvarts-, og mineralervervsloven og industrikonsesjonsloven så foreslås alle disse hjemlene det vises til opphevet, og innkorporert i forslaget til ny minerallov.

Til forslaget om endring av bergverkslovens § 3 om områder unntatt for letevirsomhet.

Leterettens omfang er foreslått endret i forslaget til ny minerallov. Etter gjeldende bergverkslov kan en leter (skjerper) ikke gjøre inngrep på annens grunn uten samtykke dersom inngrepet kan gi skade av vesentlig betydning.

BERGVESENET

MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD

Inngrep kan altså gjøres så lenge skaden ikke er av vesentlig betydning. I forslaget til ny minerallov § 9 er dette redusert til skade av betydning. Inngrep kan etter dette gjøres så lenge det ikke gir skade av betydning. Dette medfører en vesentlig innskrenkning av leterettens omfang. Leting innenfor lovens rammer vil etter dette ikke kunne medføre noen fare for samisk kultur- og næringsliv. Ut i fra dette bør unntaket for letevirksomhet i samiske områder med vesentlig betydning for kultur- og næringsutøvelse kunne tas ut.

De samme forhold gjør seg gjeldende i forholdet til forslaget til endringer av bergverkslovens § 7a. Skjerper (leter) vil etter ny lov ikke kunne foreta seg noe som skulle kunne skape ulemper av noen betydning. I forslaget til ny minerallov er kravet til varsling også på letestadiet opprettholdt, men i en enklere form. Bergvesenet mener at reglene i ny minerallov bør kunne være tilstrekkelige.

SRUII sitt forslag til endringer av bergverkslovens § 22 a jf forslaget til ny minerallov § 17. I forslaget til ny minerallov § 17 er samiske områder utenfor Finnmark ikke tatt med. Bergvesenet har ingen kommentarer til innretningen i SRUII sitt forslag til endringer i bergverkslovens § 22 a.

I forslaget til ny minerallov deles tildelingen av undersøkelsesrett inn i tildeling av rettigheten i forhold til erverv og prioritet. Denne delen foreslås tildelt etter samme enkle prinsipper som for resten av landet. Den andre nødvendige tillatelsen omhandler retten til å gjøre fysiske inngrep. Her har man gjerne kommet lenger og kan redusere det omsøkte arealet vesentlig. For å få tillatelse til å gjøre inngrep som undersøker kreves saksbehandling og høring i tråd med innretningen til SRUII sitt forslag til ny § 22a. Fordelen med dette systemet er at man sikrer retten til å få prioritet uavhengig av områdets karakter, slik systemet fungerer for resten av landet. Samtidig verner man viktige områder for samisk kultur- og næringsutøvelse fra faktiske fysiske inngrep. Ettersom områdene der det planlegges fysiske inngrep gjerne er vesentlig mindre enn det totale omsøkte området vil dette også gi en enklere og mer effektiv saksbehandling. I søknad om fysiske inngrep etter minerallovens § § 17 vil det også være mulig med en langt mer detaljert beskrivelse av hvilke inngrep som planlegges. Dette vil gjøre saksbehandlingen mer presis.

Etter forslaget til endringer av bergverkslovens § 22a skal offentlige organer som ikke spesifikt representerer samiske interesser høres. I forslaget til ny minerallov er det kun organer som ivaretar samiske interesser som skal høres.

Bergvesenet er av den mening at det er de samiske interessene som skal ivaretas ved disse reglene og ikke mer allmenne interesser. De allmenne interessene i området skiller seg ikke ut i fra de allmenne interessene i resten av landet. Det legges derfor opp til en forskjellsbehandling i forhold til de ikke

BERGVESENET

MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD

samiske områdene når det gjelder hensynet til allmenne interesser. I forslaget til ny minerallov § 17 er det nettopp hensynet til samiske interesser som er avgjørende for hvilke organer som skal høres og hensynet til allmenne interesser er tatt ut.

Til forslaget om endringer av bergverkslovens § 39b:

Bergvesenet har ingen merknader til innretningen i forslaget fra SRUII utover det som går fram av våre merknader til forslaget til ny 22a hvor problemstillingen angående hvem som skal høres gjelder tilsvarende.

Bergvesenet har ingen merknader til innretningen i forslaget fra SRUII § 42.

Med hilsen

Bård Dagestad
underdirektør
e.f.